

SISEMINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium
Sotsiaalministeerium
Kliimaministeerium
Välisministeerium
Rahandusministeerium

07.06.2024 nr 1-9/1625-1

Sotsiaalmajandusest

Lugupeetud kantslerid ja riigisekretär,

Pöördun Teie poole sotsiaalmajanduse valdkonna teemal, mis on eriti viimastel aastatel Euroopa Liidu tasandil ning Euroopa Komisjoni poolt leidnud tugeva rõhuasetuse.

Miks oluline?

EL-is andis valdkonna arendamisele olulise tõuke 2021. a detsembris Komisjoni poolt avaldatud laiapõhjaline sotsiaalmajanduse tegevuskava¹ (*Social Economy Action Plan*). 2023. a avaldas Euroopa Liidu Nõukogu soovitusel liikmesriikidele sotsiaalmajanduse edendamiseks.² Lisaks allkirjastatakse liikmesriikide poolt sisuliselt igal aastal Euroopa Komisjoni eesistujariigi initsiatiivil sotsiaalmajanduse deklaratsioon või manifest. Alates 2015. aastast kui sõlmiti Luksemburgi deklaratsioon kuni tänaseni on sõlmitud kokku 14 erinevat sotsiaalmajanduse manifesti ja deklaratsiooni.³

Kuna nii Euroopa Liit kui Eesti on seisnud ning seisavad silmitsi mitmete kriiside, sotsiaalsete ja majanduslike väljakutsetega viitavad kõik eeldused sellele, et sotsiaalmajanduse valdkonna olulisus järjest kasvab ning edaspidi kujuneb sellest veelgi olulisem valdkond võimaldades leida uuenduslikke lahendusi fookusteemadele teie juhivate ministeeriumite poliitikates:

- 1) keskkonnasäästlike, digitaalsete ja sotsiaalsete üleminekute küsimused;
- 2) säästlik ja kestlik majandusareng;
- 3) kaasav haridus;
- 4) ühiskondlik sidusus;
- 5) kohalikul tasandil kvaliteetsete töökohtade loomine ja säilitamine;
- 6) ebasoodsas olukorras olevate rühmade tööturule sotsiaalse kaasamise edendamine;
- 7) oluliste sotsiaalteenuste pakkumine kogu elanikkonnale;
- 8) territoriaalse ühtekuuluvuse edendamine läbi sotsiaalmajanduse tugeva juurdumise kohalikes kogukondades;
- 9) kodanike aktiivse osalemise võimaldamine ühiskondlike probleemide lahendamisel.

---

¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

² Council Recommendation of 27 November 2023 on developing social economy framework conditions: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023H01344>

³ Täisnimekirja on leitav siin: https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/about-social-economy_en#social-economy-declarations

Sotsiaalmajandus on osa ELi majandusest, mis hõlmab ligi 3 miljonit ettevõtet ja organisatsiooni, sealhulgas sotsiaalseid ettevõtteid, ühistuid, ühinguid, sihtasutusi ja mittetulundusühinguid, kelle eesmärk on lahendada sotsiaalseid, majanduslikke ja keskkonnaprobleeme ning sageli suunatakse saadud kasum tagasi organisatsiooni sotsiaalsete eesmärkide täitmiseks. Sotsiaalmajandus aitab kaasa ka ÜRO kestliku arengu eesmärkide rakendamisele. **Lühidalt, sotsiaalmajandus mängib olulist rolli ühiskondlike probleemide lahendamisel, sotsiaalse kaasatuse edendamisel ja jätkusuutliku arengu toetamisel ning panustab nii rohe- kui digipöördesse.**

Milles probleem?

Kindlasti on teie juhitavate ministeeriumite ja haldusalade valdkondades poliitikaid ja tegevusi, mis sotsiaalmajanduse eesmärkidesse juba panustavad. Siseministeeriumil on EL tasandil kokkupuude sotsiaalmajandusega kodanikuühiskonna arendamise ja edendamise, sh vabariiklaste ja sotsiaalsete ettevõtete ning innovatsiooni võimekuse tõstmise kontekstis. **Siseministeeriumil puudub aga mandaat ja ekspertis laiemate sotsiaalmajandust puudutavate teemade esindatuse osas nii siseriiklikult kui ELis.** Ehk tervikuna puudub hetkel sotsiaalmajandusel Eestis poliitikavaldkonna eest vastutaja ja läbimõeldud ministeeriumite vaheline koordineerimine ning infovahetus.

Lahendusalternatiivid

Sotsiaalmajandus on suure potentsiaaliga valdkond, mille edasiarendamine aitaks leida lahendusi laiapindsetele sotsiaalmajanduslikele, keskkonnamoju, hariduslikele, regionaalset ebavõrdsust puudutavatele jne väljakutsetele. Probleemi lahendamiseks pakume välja järgmised alternatiivid:

1. **keskne koordinaator ja poliitikavaldkonna omanik** - leppida kokku sotsiaalmajanduse poliitikavaldkonna vastutaja ja kujundaja, kellele teised ministeeriumid ning asutused saavad anda sisendi Eesti seisukohtade ja poliitika kujundamiseks;
2. **ministeeriumite vaheline koordineerimine ja infovahetus** – alternatiivina, kuna tegu on väga horisontaalse poliitikavaldkonnaga, kus keskset poliitika omanikku ja koordineerijat on keeruline kokku leppida, on ettepanek luua ministeeriumite kontaktisikute koordineerimisgrupp. Ministeeriumid ning Riigikantselei vaatavad üle oma valdkondade arengukavad ja nende programmid ning vajadusel täiendavad neid lähtuvalt sotsiaalmajanduslikest eesmärkidest.

Palun teie arvamust ja ettepanekuid sotsiaalmajanduse edendamiseks Eestis ning seisukohti väljakutse lahendamiseks, sh Siseministeeriumi pakutud lahendusalternatiividele hiljemalt **21. juuniks 2024. a.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler

Minna Harjo 6125132
minna.harjo@siseministeerium.ee